

**DONATELLA
DI PIETRANTONIO**

INAQUE

JUŽNÉ PREDMESTIE

POKRAČOVANIE ROMÁNU
TÁ, ČO SA VRACIA

PREKLAD
ADRIANA ŠULÍKOVÁ

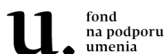
Cradle to Cradle Certified™ je globálne uznávaný štandard bezpečných a cirkulárnych výrobkov. Papier Munken Print Cream od spoločnosti Arctic Paper Munkedals použitý na predsádky a vnútorný blok tejto knihy je Cradle to Cradle Certified™ na bronzovej úrovni.

Donatella Di Pietrantonio

Južné predmestie

Preklad tejto knihy vo forme štipendia podporil
z verejných zdrojov Fond na podporu umenia.

Donatella Di Pietrantonio

BORGO SUD

© 2020 by Giulio Einaudi editore s.p.a., Torino

TRANSLATION © Adriana Šulřková 2021

COPYEDITING Lucia Halová, Martina Kubealaková

COVER © Barbora Šajgalřková

COVER PHOTO © Anka Zhuravleva

SLOVAK EDITION © Inaque 2021

ISBN 978-80-8207-135-4

ISBN E-BOOK 978-80-8207-136-1

Donatella Di Pietrantonio
Južné predmestie

INAQUE

Paolovi,
za silu, o ktorej si ani nevedel, že ju máš.

Tento príbeh je vymyslený. Akákoľvek podobnosť s miestami, udalosťami či osobami je výtvorom mojej fantázie. Jemné odchýlky v zemepisných opisocho Pescary a v nadväznosti niektorých udalostí súvisia so stavbou príbehu.

Keď som sa vydávala, mala som dvadsaťpäť. Dlho som túžila po vydaji a v opojení zatrpknutej clivoty som si veľakrát pomyslela, že na to nebudem mať veľa príležitostí.

Natalia Ginzburg
Môj manžel

1

Dážd' sa prihnal na slávnosť bez varovného zahrmenia, nikto z hostí si nevšimol mraky hromadiace sa nad tmavými vrcholkami hôr. Sedeli sme na lúke za dlhým stolom, keď sa na nás z ničoho nič začala liať voda. Jedli sme tradičné špagety *alla chitarra*, fľaše už boli spoly prázdne. Uprostred vyšívaného obrusu rozvoniaval vavrínový veniec, ktorý si Piero zložil z hlavy, len čo sme sa dofotili. Pri prvých kvapkách sa zahľadil na oblohu, potom na mňa, stála som po jeho boku. Dal si dolu sako a kravatu, rozopol si košeľu pri krku a vyhrnul rukávy až po lakte: pokožka mu prekypovala zdravím, priam žiarila. Veľa toho nenaspal, tak ako ja, zaspali sme až nadránom. Keď som sa zobudila, na zlomok sekundy som nevedela, kto som, koho milujem a že sa práve začína môj šťastný deň.

Piero sa na mňa pozrel, škaredé počasie ho prekvapilo. Zrniečko ľadovca trafilo do vína v pohári. Niekoľkí hostia ďalej prežúvali, váhali, či sa dať na útek. Moja sestra už bola na nohách, zbierala oválne taniere so zvyškami cestovín, košíky s chlebom, znášala ich do bezpečia kuchyne na prízemí. Ukryli sme sa pod prístreškom, zatiaľ čo Adriana pobehovala v návaloch vetra von a dnu. Chránila jedlo pred búrkou, nebola zvyknutá plytvať.

Načiahla som sa k nej po posledné podnosy, keď sa na mňa odrazu zrútila časť odkvapovej rúry. Z poraneného líca mi stekala krv na prsia a miešala sa s dažďovou vodou. Pre túto príležitosť som si zvolila biele šaty. Vraj mi pristanú, pochválila mi ich ráno Adriana, bude to skúška pred svadbou. Prišli sme v predstihu, chceli sme pomôcť s prípravami. Z okna som

sledovala tichý let lastovičiek nízko nad zemou, cítili prichádzajúci dážď. Pierova matka s ním nerátala, trvala na tom, že musíme ukončenie štúdia osláviť v dome na vidieku.

Mám odloženú spoločnú fotku, tvárime sa na nej zamilovane, Piero má na hlave vavrínový veniec a zbožný pohľad. V rohu vykúka Adriana, v poslednej chvíli vbehla do záberu: je rozmazaná, namiesto vlasov má hnedú šmuhu. Nikdy nebola diskrétna, ustavične sa miešala do všetkého, čo bolo moje, akoby to patrilo aj jej, vrátane Piera. Pre ňu bol ako brat, ale zdvorilý. Sestra sa bezstarostne smiala do objektívu, netušila, čím si v živote prejdeme. Fotku som si vzala so sebou na cestu: traja mladí ľudia ukrytí vo vnútornom vrecku kabelky.

Po rokoch sme s Adrianou našli tie šaty v hrbce starého oblečenia, na látke zostal nenápadný krvavý fľak.

„Bolo to znamenie,“ vyhlásila sestra a mávala mi nimi pred očami.

2

V hotelovej izbe neviem zaspáť. Poddávam sa únave, o chvíľku sa strhnem, otvorím oči do tmy. Od Pierovej promočnej oslavy prešlo veľa času, stala sa len nejasnou spomienkou alebo útržkom sna. Nevieť, či sa po včerajšom telefonáte ešte niekedy dotknem pravdy. Z chodby preniká cez spodný okraj dverí tenký lúč svetla, tlmené kroky. Objavujú sa ďalšie spomienky, popletené sa tlačia jedna cez druhú. Pamäť hrá s vlastnými kartami, vyberá ich z kopy, zamieňa, občas švindľuje.

Celý deň som strávila na ceste, presadala z vlaku do vlaku, počúvala hlásenia najskôr vo francúzštine a potom v taliančine. Pred očami sa mi mihali mená staničiek, na ktorých vlak nezastavil, niektoré z nich som ani nedokázala prečítať. Popoludní sa okno odrazu zaplnilo vodou, Jadranské more sa zvlnenou hladinou v niektorých úsekoch takmer dotýkalo trate. Keď sme prechádzali cez prímorské mestečká v regióne Mariky, zdalo sa mi, že sa domy nakláňajú k pláži, akoby ich voda priťahovala. Adriana nevie, že som pricestovala. Pôjdem za ňou zajtra, nie však na južné predmestie.

V hoteli sa ma spýtali, či budem večerať, odvetila som, že som veľmi unavená a nevládzem zísť dolu. Silné a prívetivé Abruzzo sa predou mnou zjavilo v podobe svetlovlasého dievčaťa, keď som sledovala televízne správy, zaklopalo mi na dvere a podalo mi sušienky a teplé mlieko. Neosladila som si ho, samo osebe bolo sladké. Cítila som zabudnutú chuť prvotnej potravy, pila som ho po dúškoch, nečakala som taký luxus. Christophe tvrdí, že dospelým mlieko škodí a iba človek je natoľko hlúpy, že ho pije, aj keď ho odstavia. Ja som ho však videla, ako

na medziposchodí loví v taške zemiakové lupienky. Je to môj francúzsky sused z náprotivného bytu, pracuje na synchrotróne v Grenobli. Spoločne sa staráme o kocúra a niekoľko rastlín, ktoré vdychujú život priestoru medzi našimi dverami. Pred odchodom som mu nechala lístok, si na rade.

Piero naň raz za čas dostal chuť, keď sa vrátil neskoro večer domov: „Dám si len mlieko so sušienkami.“

V zásobe sme mali vždy niekoľko druhov, na raňajky. Po jednej si ich namáčal do šálky, držal ich medzi palcom a ukazovákom, popritom mi rozprával, čo cez deň zažil.

Byt, v ktorom sme žili ako mladomanželia, sa nachádza neďaleko. V duchu prechádzam úzkymi uličkami, ktoré ma delia od Via Zara. Pamätám si ho tak dobre, že aj dnes viem opísať každý detail: prasknutá dlaždica v kúpeľni a jej tlmený zvuk pri každom došliapnutí, svetlo na stenách a jeho premeny počas dňa. Naším prvým budíčkom bol jemný náraz slnečných lúčov, ktoré rozohrievali okenné tabule, náhla rozpínavosť skla. Piero sa obrátil na druhý bok, bránil sa nevyhnutnému vstávaniu. Dýchali sme vzduch s modrým nádychom, prenikal k nám z terasy s výhľadom na more. More sa vyparovalo v našom byte.

Teraz soľ v ovzduší necítiť, hukot vln zvonka takmer nepočuť.

Ani v tú noc som nedokázala zaspať, posteľ bola príliš široká. V byte sme žili už tretie leto, z nábytku vyprchala vôňa novosti a varná doska v kuchyni stratila lesk. Piero chodil do nemocnice pomáhať chorému otcovi. V najtmavšej noci krátko pred svitaním sa ozval zvonček, niekto do neho búšil ako šialený. Zarevala svoje meno, odrazu bola na poschodí, cez dvere ku mne prenikali nervózne kroky a dych zrýchlený fyzickým vypätím. Chvíľu trvalo, kým som otvorila dvere zamknuté od večera, niečo spoza nich bľabotala. Vyše roka som sestru nevidela.

V detstve sme boli nerozlučné, potom sme sa naučili strátiť sa jedna druhej. Dokázala sa vypariť na celé mesiace, no nikdy na tak dlho. Akoby ju poháňal kočovný inštinkt, keď sa jej niekde znepestilo, odišla. Matka jej občas hovorila, že je ako Cigánka. Aj ja som bola, ale inak.

Rýchlo vošla dnu, kopnutím za sebou zabuchla dvere. Z nohy sa jej zošuchla šľapka a zostala obrátená ležať na zemi. V náručí jej spalo dieťa, holé a bezvládne nohy mu viseli pozdĺž Adrianinho chudého tela, hlavu malo zaborenú do matkinej šije. Bol to jej syn a ja som ani nevedela, že sa jej narodil.

Ani by mi nenapadlo, ako mi prevráti život naruby, keby som to bola tušila, asi by som ich nebola pustila dnu. Adriana sa považovala za anjela s mečom, ibaže bola ľahkovážny anjel a zraňovala aj omylom. Keby sa vtedy neukázala, ktovie, možno by sa nič z toho nestalo.

Naše posledné stretnutie sa skončilo hádkou, o niekoľko týždňov som ju hľadala, ale márne. Čakala som na ďalší zvrat. Nikto z našich spoločných známych ju v meste nevidel, z času na čas poslala rodičom do dediny pohľadnicu. Chválili sa nimi, keď som ich prišla navštíviť: prístav v Pescare, *Pescara by night*. S pozdravom Vaša dcéra, nasledoval roztrasený podpis. Vedela, že si ich prečítam, písala ich mne: na dôkaz, že je živá a nablízku.

Zvrat nastal raz v júni o tretej nadržanom. Nevieam, ako dlho som ich pozorovala bez pohnutia, bez slov. Dieťa od chrbta pripomínalo tučnú bábiku, akú jeho matka v detstve nikdy nemala.

Takmer som ju nespoznala, na hlave mala dokrkvaný slamený klobúk s vyblednutými umelými kvetmi na širokej streche a rozstrapkaným okrajom. Spod neho vykúkali oči a tie patrili jej, žiarivé a pichľavé, akurát ich viac vypliešťala, ako vždy, keď sa bála.

Spýtala sa ma na Piera, vysvetlila som jej, kde je. Omrzeľo ju stáť so mnou vo dverách, len-len že ma nezvalila. Pamätala si byt, v ktorom bola len zopárkrát, zamierila rovno do spálne. Položila dieťa na posteľ, prikryla ho plachtou, posadila sa k nemu. Stála som oproti nej a ona len mlčala, zakrývala si spotenú tvár rukami, laktami sa zapierala do kolien. Pri nohách ležal vak, ktorý sa jej zošmykol z pleca.

„Čo sa stalo?“ zisťovala som.

Neodpovedala, podišla k oknu, aby zatajila slzy. Chvela sa,

lopatky jej vytřčali spod nočnej košeľe, ktorá pripomínala skôr letné šaty. Narazila klobúkom do skla, zošmykol sa jej z hlavy. Nad pravým uchom jej chýbal prameň dlhých vlasov, prišla oň jediným cvaknutím nožníc ako pri nevydarenej hre na kaderníčku. Nepodarok si rýchlo prekryla rukou, nedbala na úžas v mojej tvári. Jemné zašušťanie, dieťa zo seba zhodilo prikrývku a otočilo sa k rozsvietenej lampe. Bolo schúlené ako spiaci plod v matkinom bruchu, s plnými lícami a ofinou, ktorá mu na čele vytvárala vlhké čiarky.

„Ako sa volá?“ spýtala som sa pošepky.

„Vincenzo,“ odpovedala od okna Adriana.

Kľakla som si k posteli, ovoniavala synovca. Vyžarovala z neho čistota, hlava mu voňala po teplom chlebe. Odvážila som sa ho jemne pohladiť.

„Musíš nás na čas prichýliť,“ oznámila Adriana.

Vážny tón ma vystrašil viac než samotná požiadavka.

„Spýtam sa Piera.“

„Piero je dobrý, bude súhlasiť. Možno ty nechceš.“ Opäť zamierila pohľadom k oknu, k bielym svetelným kužeľom z populíčných lúčok.

Nechala som ju tam a odišla som do kuchyne ohriať vodu. Okúňala sa nad šálkou horúceho rumančekového čaju, fúkala doň, aby sa vychladil, až ho nakoniec vypila ako horký sirup, chlípala ho s odporom v tvári.

Krátke zamrncanie, dieťa podvedome rozprestrela ruky ako lúče, ale nezobudilo sa.

„Hrozí vám niečo?“ vyzvedala som.

„Tu nie,“ odvetila pohrúžená do myšlienok.

Potom odišla do hosťovskej kúpeľne s jednou nohou bosou, na druhej mala nastoknutú šľapku. Priblížila som sa k Vincenzovi v snahe objaviť nejakú podobnosť, ale v spánku to bolo ťažké, len ústa naznačovali bezočivosť vlastnú jeho matke. Tvarom nosa pripomínal iného Vincenza, strýka, ktorého už nespozná.

Ako rástol, stále viac sa naňho podobal v tvári, spôsobe chôdze, ako sa smial so zaklonenou hlavou. Keď ho matka zo-

brala do dediny, na námestí sa okoloidúci pristavovali, aby si ho lepšie obzreli, tak veľmi pripomínal toho, ktorý tu už nebol. Rovnaké je aj jeho odhodlanie, no môj synovec vie, kam ho nasmerovať. V šiestich rokoch sa celé hodiny hrával s legom: staval lode prepracované do najmenšieho detailu. Teraz chce byť lodným inžinierom.

„Roztrepem ti gebuľu, ak sa nebudeš učiť,“ vyhráža sa mu občas matka, ibaže on to nepotrebuje.

Adriana dokázala vychovať chlapca, ktorý bol iný ako náš brat, dokonca iný ako ona.

Chlancovo meno ma v tú noc chytilo za srdce. S každým ďalším vyslovením znelo priliehavejšie. Meno Vincenzo pôsobí svojimi tromi slabikami sviežo a zároveň staromódne. Adriana zviazala svoje dieťa s príbehom o nešťastí a zázrakoch, mŕtvych a tých, čo prežili: s obyčajným príbehom našej rodiny. Mladý Vincenzo má silu zvíťaziť nad nepriazňou osudu, aj teraz staviam na jeho budúcnosť.